

Majandus- ja taristuministri 20.09.2016 määrus nr 57
„Kohustuslikule metrooloogilisele kontrollile kuuluvate mõõtevahendite nimistu,
mõõtevahendite olulised ja erinõuded, sealhulgas täpsusnõuded,
ning mõõtevahendite taatluskehtivusajad”
Lisa

Kohustuslikule metrooloogilisele kontrollile kuuluvate mõõtevahendite nimistu sõltuvalt nende kasutusala ja nõuded mõõtevahenditele ning mõõtevahendite taatluskehtivusajad

Mõõtevahendite nimistu neljandas veerus kasutatakse mõõtevahendi turule laskmisel ja kasutusele võtmisel nõutava metrooloogilise kontrolli liigi ja asjakohaste menetluste tähistamiseks alljärgnevat lühendeid:

V1 – kohustuslik on Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2014/32/EL mõõtevahendite kohta (ELT L 96, 29.03.2014, lk 149–250) sätestatud vastavushindamisprotseduuride läbimine;

V2 – kohustuslik on Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2014/31/EL mitteautomaatkaalude kohta (ELT L 96, 29.03.2014, lk 107–148) sätestatud vastavushindamisprotseduuride läbimine;

EÜ – kohustuslik on mõõtevahendite üksikdirektiivide alusel valmistatud EÜ tüübikinnitusega mõõtevahendi EÜ esmataatluse läbimine tüübikinnituse kehtivusaja jooksul, kuid mitte hiljem kui 30.10.2016;

ST1 – kohustuslik on kehtiva, kuid enne 30.10.2006 siseriikliku tüübikinnitustunnistuse saanud mõõtevahendi esmataatluse läbimine tunnistuse kehtivusaja jooksul, kuid mitte hiljem kui 30.10.2016;

ST2 – kohustuslik on siseriiklikku tüübikinnitustunnistust omava mõõtevahendi esmataatluse läbimine;

SK – kohustuslik on mõõtevahendi kalibreerimistulemuste alusel esmataatluse läbimine.

Mõõtevahendi liik	Kasutusala	Täpsusnõue ¹	Metrooloogilise kontrolli liik ja menetlus mõõtevahendi turule laskmisel ja kasutusele võtmisel	Taatluskehtivusaeg aastates
1	2	3	4	5
1. MASSIMÕÕTEVAHENDID				
1.1 Mitteautomaatkaalud , mis on hinnapäidikuga või hinnapäidikuta, trükiseadmega või trükiseadmeta elektroonsed, elektromehaanilised või mehaanilised	1.1.1 kaubandustegevuses (välja arvatud hulgikaubandus) või kokkuostul	klass III	V2	1
	1.1.2 väärismetalli, väärismetalltoote, väärismetalli- või poolvääriskivi kaalumiseks kaubandustegevuses (välja arvatud hulgikaubandus) või kokkuostul	klass II		
	1.1.3 tee või maitseainete kaalumiseks kaubandustegevuses (välja arvatud hulgikaubandus) või kokkuostul	klass II või III		
	1.1.4 postiteenuse osutamisel	klass III		
	1.1.5 tollitava või aktsiisikauba koguse mõõtmisel	klass II või III		

	1.1.6 aktsiisikauba etanoolisisalduse määramiseks	klass II		
	1.1.7 kinnispaki pakendaja või importija käitlemisprotsessides täitekoguse kontrollimiseks	klass II või III		
	1.1.8 ravimi koguse kontrollimiseks või valmistamiseks apteegis	klass II		
	1.1.9 väärismetalltoodete riiklikus järelevalves, kui mõõtevahendit kasutatakse õigusaktis kehtestatud nõuete täitmise kontrollimiseks otseselt kontrollmõõtevahendina	klass II		
	1.1.10 ekspertiisi teostamiseks kohtueelses menetluses ja väärteo kohtuvälises menetluses	klass II või III		
	1.1.11 kontrollostul toote massi määramiseks tulenevalt tarbijakaitseadusest, kui mõõtevahendit kasutatakse õigusaktis kehtestatud nõuete täitmise riiklikus järelevalves otseselt kontrollmõõtevahendina	klass II või III		
	1.1.12 sõiduki kaalumiseks, kui mõõtevahendit kasutatakse õigusaktis kehtestatud nõuete	klass III		

	täitmise riiklikus järelevalves otseselt kontrollmõõtevahendina			
	1.1.13 sõiduki ratta- ja teljekoormuse mõõtmiseks ning selle alusel sõiduki kogumassi määramiseks, kui mõõtevahendit kasutatakse õigusaktis kehtestatud nõuete täitmise riiklikus järelevalves otseselt kontrollmõõtevahendina	klass III või IIII		
	1.1.14 kinnispaki täitekoguse ning mõõtemahutina kasutatava pakendi mahu kontrollimiseks, kui mõõtevahendit kasutatakse õigusaktis kehtestatud nõuete täitmise riiklikus järelevalves otseselt kontrollmõõtevahendina	klass II või III		
	1.1.15 meditsiinis patsiendi tervise kontrollimiseks, diagnoosimiseks või ravimiseks	klass III		5
1.2 Etiketi trükkimisseadmetega varustatud automaat- või mitteautomaatkaalud	ebavõrdse täitumusega kauba eelpakendamiseks, juhul, kui kaalu näit ja selle väljatrükk loetakse paki täitekoguse lõpptulemuseks	klass XI, XII, XIII, XIII, Y(I), Y(II), Y(a) või Y(b)	V1	1
		klass II või III	V2	

	kaubandustegevuses (välja arvatud hulgikaubandus)	vastavalt tüübikinnitusele	ST1	
1.3 Automaatkaalud	1.3.1 kaubandustegevuses (välja arvatud hulgikaubandus), kinnispaki täitekoguse kontrollimiseks, tollitava või aktsiisikauba koguse mõõtmiseks	klass XI; XII; XIII; XIII; Y(I); Y(II); Y(a); Y(b) (automaatpiirkaalud); klass Ref(x)/X(x) (automaatsed gravimeetrilised kaalannustid); klass 0,2; 0,5; 1 või 2 (tsüklilise toimega summeerkaalud); klass 0,5; 1 või 2 (pideva toimega summeerkaalud)	V1	1
		vastavalt tüübikinnitusele	ST1	
	1.3.2 liikuva vaguni ja/või rongi kaalumiseks tollitava või aktsiisikauba koguse mõõtmiseks	klass 0,5	V1	2
			ST1	
	1.3.3 liikuva sõiduki kaalumiseks, mida kasutatakse riiklikus järelevalves, tollitava või aktsiisikauba koguse mõõtmiseks	klass 0,5	ST2	1
2. VEDELIKE, VÄLJA ARVATUD VESI, KOGUSE MÕÕTEVAHENDID				
2.1 Kestva dünaamilise toimimisega mõõtesüsteemid: sh kütusetankur; mõõtesüsteemid autotsisternil; laeva, raudtee- ja autotsisterni laadimisel;	2.1.1 vedeliku koguse mõõtmiseks kaubandustegevuses (välja arvatud hulgikaubandus), tollitava	klass 0,5	V1	1
			EÜ	

lennuki tankimiseks; piima ja muu toiduvedeliku mõõtesüsteemid	või aktsiisikauba koguse mõõtmiseks		ST1	
	2.1.2 enne 30.10.2006 siseriikliku tüübikinnitustunnistuse saanud elektroonsed massimõõtesüsteemid (tiheduse- ja mahulugemid ei ole ametlikud) vedeliku koguse mõõtmiseks või tollitava või aktsiisikauba koguse mõõtmiseks		ST1	
2.2 Pideva toimimisega mõõtesüsteemid torustikel	tollitava või aktsiisikauba koguse mõõtmiseks	klass 0,3	V1	1
			ST1	
2.3 Veeldatud gaaside mõõtesüsteemid (veeldatud gaas on rõhu all ja temperatuuril $-10\text{ }^{\circ}\text{C}$ või kõrgem) ning punktide 2.1 ja 2.2 kohased mõõtesüsteemid vedelikele, mille temperatuur on alla $-10\text{ }^{\circ}\text{C}$ või üle $50\text{ }^{\circ}\text{C}$, dünaamiline viskoossus suurem kui $1000\text{ mPa}\cdot\text{s}$ või suurim mahukulu mitte üle 20 l/h	kaubandustegevuses (välja arvatud hulgikaubandus), tollitava või aktsiisikauba koguse mõõtmiseks	klass 1,0	V1	1
			ST1	
2.4 Statsionaarsed silindrilised vertikaalsed või horisontaalsed mõõtemahutid	tollitava või aktsiisikauba koguse mõõtmiseks	$\pm 0,3\%$	SK	10 kui enne seda ei toimu sündmust, mis võib mõjutada mahuti geomeetriat

2.5 Mõõtemahutite juurde kuuluvad ning laadimissõlmi ühendavad püsitorustikud	tollitava või aktsiisikauba koguse mõõtmiseks	±0,5%	SK	10 kui enne seda ei toimu sündmust, mis võib mõjutada mahuti geomeetriat
2.6 Laeva mõõtemahutid	tollitava või aktsiisikauba koguse mõõtmiseks	±0,3%	SK	10 kui enne seda ei toimu sündmust, mis võib mõjutada mahuti geomeetriat
2.7 Liikuvad mõõtemahutid , mis on sõidukile või raudteeveeremile püsivalt paigaldatud	kaubandustegevuses (välja arvatud hulgikaubandus), tollitava või aktsiisikauba koguse mõõtmiseks	±0,3%	SK	4 sõidukil 8 raudteeveeremil
2.8 Baarimõõdunõud (mahumõõdud)	kaubandustegevuses (välja arvatud hulgikaubandus)	ülekanDEMõõdud: ±2 ml / ±3% (joonmõõt) või +4 ml / +6% (servamõõt); serveerimismõõdud: ±5% / ±(5 ml +2,5%) (joonmõõt) või +10% / +(10 ml +5%) (servamõõt)	V1	piiramatu, või kuni sündmuseni, mis võib mõjutada mõõdunõu geomeetriat
3. GAASIKOGUSTE MÕÕTEVAHENDID				
3.1 Gaasiarvestid	mille näitude alusel toimub võrguettevõtja ja tema kliendi	klass 1,5 või 1,0; kordustaatluses kehtib veapiiride kahekordne väärtus	V1	piiramatu

	vaheline tehing, aktsiisikauba koguse mõõtmiseks	$\pm 3\%$ / $\pm 2\%$ membraangaasiarvestid; $\pm 2\%$ / $\pm 1\%$ rootor- ja turbiingaasiarvestid; kordustaatluses kehtib veapiiride kahekordne väärtus	EÜ		
3.2 Gaasi leppekoguse mõõturid	mille näitude alusel toimub võrguettevõtja ja tema kliendi vaheline tehing, aktsiisikauba koguse mõõtmiseks	$\pm 0,5\%$, $\pm 0,7\%$ või $\pm 1,0\%$	V1	8	
			ST1		
4. VEE- JA SOOJUSARVESTID					
4.1 Veearvestid²	puhta vee mõõtmiseks, mille näitude alusel toimub vee-ettevõtja ja tema kliendi vaheline tehing, DN < 300	5% / $\pm 2\%$ (veetemperatuuril $\leq 30\text{ °C}$) või $\pm 5\%$ / $\pm 3\%$ (veetemperatuuril $> 30\text{ °C}$); kordustaatluses kehtib veapiiride kahekordne väärtus	V1	5	
			klass A, B või C; kordustaatluses kehtib veapiiride kahekordne väärtus		EÜ
			klass A, B või C; klass 1 või 2; kordustaatluses kehtib veapiiride kahekordne väärtus		ST1
4.2 Soojusarvestid ja/või nende alakoostud	soojusenergia koguse mõõtmiseks, mille näitude alusel toimub võrguettevõtja ja tema kliendi	klass 2 või 3	V1	5	

	vaheline tehing, kulumõõtemuunduriga, mille DN < 300 mm	vastavalt tüübikinnitusele	ST1	
5. VAHELDUVVOOLU ELEKTRIENERGIA MÕÕTEVAHENDID				
5.1 Staatilised aktiivelektrienergia arvestid	mille näitude alusel toimub võrguettevõtja ja tema kliendi vaheline tehing	klass A, B või C	V1	12 piiramatu võrgueeskirja § 39 lõike 1 punkti 1 ja lõike 2 alusel kehtestatud normide täitmiseks väljavahetatavatel arvestitel
		vastavalt tüübikinnitusele	EÜ	
		klass 1, 2, 0,2S või 0,5S	ST1	
5.2 Elektromehaanilised aktiivelektrienergia arvestid	mille näitude alusel toimub võrguettevõtja ja tema kliendi vaheline tehing	klass A, B või C	V1	16 piiramatu võrgueeskirja § 39 lõike 1 punkti 1 ja lõike 2 alusel kehtestatud normide täitmiseks väljavahetatavatel arvestitel
		klass A, B, 1 või 2	ST1	
6. PIKKUSMÕÕTEVAHENDID				
		klass I, II, III, D või S	V1	piiramatu,

6.1 Pikkusmõõdud (mõõdulindid ja jäigad või pooljäigad mõõdud)	kaubandustegevuses (välja arvatud hulgikaubandus), tollitava või aktsiisikauba koguse mõõtmisel, tasu arvestamiseks postiteenuse osutamisel, riiklikus järelevalves	klass I, II või III	EÜ	kui enne seda ei toimu sündmust, mis võib mõjutada pikkusmõõdu geomeetriad 4 pikkusmõõdud klass D, S ja lood-mõõdulindid
			ST1	
6.2 Statsionaarsete mahutite automaatsed nivoomõõturid	tollitava või aktsiisikauba koguse mõõtmiseks	klass II	ST2	2
6.3 Pikkusmõõtemasinad	koguse mõõtmiseks kaubandustegevuses (välja arvatud hulgikaubandus) või kauba eelpakendamisel	klass I, II või III	V1	3
			ST1	
6.4 Mõõterattad	riiklikus järelevalves	klass I, II või III	ST2	3
6.5 Mitme dimensiooni mõõtemasinad	paki mõõtmete määramiseks posti- või hoiuteenuse osutamisel	vea piirväärtus $\pm 1d$, kus d on skaalajaotise väärtus	V1	10

7. TAKSOTEENUSE OSUTAMISEL KASUTATAVAD MÕÕTEVAHENDID

7.1 Taksomeetrid	mille näitude alusel toimub kliendi ja taksojuhi vaheline tehing	laboritingimustel: $\pm 0,1\%$ aega ja $\pm 0,2\%$ vahemaad väljendavate impulsside arvust, $\pm 0,1\%$ tasunäidu arvutamise viga	V1	2
			ST1	

8. MUUD MÕÕTEVAHENDID				
8.1 Kiirusmõõturid	liiklusjärelvalves	veapiir taatlemisel kaudsel meetodil laboritingimustes: kiirusel kuni 100 km/h ± 1 km/h ja kiirusel üle 100 km/h $\pm 1\%$ mõõtevahendi näidust	ST2	1
8.2 Mootorsõidukite heitgaaside analüsaatorid	liiklusjärelvalves või sõiduki tehnonõuetele vastavuse kontrolli teostamisel ülevaatuspunktis	klass 0 või I	V1	1
			ST1	
8.3 Tõenduslikud alkomeetrid	riiklikus järelvalves	$\pm 0,020$ mg/l väärtustel kuni 0,4 mg/l, $\pm 5\%$ väärtustel 0,4 mg/l kuni 2 mg/l, $\pm 20\%$ väärtusel üle 2 mg/l; kordustaatlusel $\pm 0,032$ mg/l väärtustel kuni 0,4 mg/l; $\pm 8\%$ väärtustel 0,4 mg/l kuni 2 mg/l, $\pm 30\%$ väärtusel üle 2 mg/l	ST2	0,5

Märkused:

¹ Täpsusnõue tuleneb asjakohasest nõudeid esitavast EL-i direktiivist, rahvusvahelisest standardist ja/või tehnilisest normdokumendist. Taadelda ja kasutada võib kõrgema täpsusnõudega mõõtevahendit.

² Korterühistu ja -ühisus võivad kasutada sisemises arveldamises puhta vee mõõtmiseks taadeldud veearvesteid.